

Ντάγκλας **Ρένγουικ** Διευθυντής Fitch Ratings

«Χρηματοδότηση μόνο με έλεγχο»

«Θα πρέπει να συμφωνηθεί κάποια μορφή επίβλεψης ώστε να συνεχιστεί ο δανεισμός προς την Ελλάδα», επισημαίνει το κορυφαίο στέλεχος του διεθνούς οίκου

Στον **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΚΟΝΤΗ**
a.kontis@realnews.gr

Τη βεβαιότητα ότι η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να τελεί υπό επιτήρηση, εκφράζει ο διευθυντής του Τομέα Δυτικής Ευρώπης της Fitch Ratings, Ντάγκλας Ρένγουικ. Το ανώτατο στέλεχος του διεθνούς οίκου αξιολόγησης επισημαίνει επίσης πως οι Ευρωπαίοι εταίροι δεν θα συνενιάσουν στη συνέχιση της οικονομικής βοήθειας προς την Ελλάδα εάν δεν υπάρχει συμφωνία για ένα είδος εποπτείας.

■ Η νέα ελληνική κυβέρνηση ζητεί επίμονα αλλαγές σε ένα μεγάλο ποσοστό του μνημονίου. Πιστεύετε ότι η Ελλάδα μπορεί να επιτύχει οικονομική σταθερότητα, αν εφαρμόσει μόνο ένα μέρος του τρέχοντος προγράμματος;

Η οικονομική σταθερότητα στην Ελλάδα βασίζεται στη διατήρηση της στήριξης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Με τη σειρά της όμως η ΕΚΤ βασίζεται στην ικανότητα της Ελλάδας να διατηρήσει τη χρηματοδότηση με τον δανεισμό της από τον επίσημο τομέα. Οι Ευρωπαίοι εταίροι έχουν ξεκαθαρίσει ότι κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει εφικτό μόνο εφόσον η Ελλάδα βρίσκεται εντός ενός προγράμματος το οποίο τυγχάνει στενής και συστηματικής επίβλεψης. Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι το τρέχον πρόγραμμα πρέπει απαραίτητα να εφαρμοστεί πλήρως. Εξάλλου, στο πρόσφατο παρελθόν έχουμε δει ότι εντός του τρέχοντος προγράμματος υπάρχουν δυνατότητες ευελιξίας.

■ Μία άλλη απαίτηση της κυβέρνησης είναι να μην υπάρχει έλεγχος από την τρόικα. Θεωρείτε ότι αυτό μπορεί να γίνει αποδεκτό από τους Ευρωπαίους εταίρους;

Πιστεύω ότι είναι εφικτές κάποιες αλλαγές στον τρόπο που η τρόικα ή οι θεσμοί επιβλέπουν το τρέχον ή κάποιο μελλοντικό πρόγραμμα για την Ελλάδα. Ωστόσο, στην πραγματικότητα αυτή είναι μία πολιτική απόφαση. Στο τέλος, είναι σαφές ότι θα πρέπει να συμφωνηθεί κάποια μορφή επίβλεψης, ούτως ώστε οι χώρες που δανείζουν στην Ελλάδα να συναινέσουν για να παρέχουν περαιτέρω χρηματοδότηση.

■ Τι θα συμβεί όμως αν καθυστερήσει και άλλο η συμφωνία; Φοβάστε ότι μπορεί να φτάσουμε σε ένα σημείο που η Ελλάδα δεν θα μπορεί να αποπληρώσει τα ομόλογά της; Όλοι εκφράζονται εναντίον του Grexit, όμως πόσο πιθανή είναι μία χρεοκοπία της Ελλάδας εντός της ευρωζώνης;

Αν η ελληνική κυβέρνηση δεν καταφέρει να συμφωνήσει σε ένα πρόγραμμα και να «ξεκλειδώσει» τη χρηματοδότηση από τον επίσημο τομέα, τότε σίγουρα το ρίσκο μίας χρεοκοπίας θα είναι αυξημένο. Αλλιώς, αυτός ακριβώς είναι και ο λόγος που η αξιολόγηση της Ελλάδας από τη Fitch είναι πολύ χαμηλότερη σε σχέση με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους εταίρους της. Για την ακρίβεια, η αξιολόγηση της Ελλάδας είναι στο «B» με αρνητική προοπτική. Επίσης, δεν πρέπει να ξεχάσουμε ότι η Ελλάδα έχει στην ουσία χρεοκοπήσει ξανά εντός της ευρωζώνης. Αυτό συνέβη το 2012, με το PSI, δηλαδή την αναδιάρθρωση του χρέους της χώρας προς τον ιδιωτικό τομέα.

■ Συνεπώς, εκτιμάτε ότι εξακολουθεί να υπάρχει και ένας κίνδυνος να επηρεαστούν και άλλ...

Λες αδύναμες οικονομίες της ευρωζώνης από αυτήν την κατάσταση;

Στη Fitch πιστεύουμε ότι ο «κίνδυνος μετάδοσης» είναι υπαρκτός, αλλά χαμηλότερος σήμερα από ό,τι ήταν το 2012. Αυτή τη στιγμή δεν προβλέπουμε έξοδο της Ελλάδας από την ευρωζώνη. Όμως, αν συνέβαινε κάτι τέτοιο τώρα, παρότι θα προκαλούσε μεγάλη ζημιά στην ευρύτερη περιοχή, πιθανότατα δεν θα προκαλούσε και την έξοδο άλλων χωρών από τη ζώνη του ευρώ.

■ Πιστεύετε ότι οι διαφορές μεταξύ της Ελλάδας και των Ευρωπαίων εταίρων της είναι κυρίως τεχνοκρατικές, δηλαδή αφορούν τον τρόπο που η χώρα μπορεί να επιτύχει δημοσιονομική σταθερότητα, ή έχουν να κάνουν με την πολιτική επιλογή για λιγότερη λιτότητα;

Πιστεύω ότι είναι και τα δύο μαζί. Η ελληνική κυβέρνηση και οι δανειστές του επίσημου τομέα έχουν ένα κοινό συμφέρον. Αυτό είναι να δουν την Ελλάδα να ευημερεί, τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα. Βέβαια, είναι σαφές ότι υπάρχει διαφωνία για τον τρόπο που θα μπορέσουν να επιτύχουν τον κοινό στόχο τους. Οι δανειστές επικεντρώνονται στον αυστηρό δημοσιονομικό έλεγχο και τις δομικές μεταρρυθμίσεις, ενώ, από την πλευρά της, η ελληνική κυβέρνηση έχει τονίσει δημοσίως ότι επιθυμεί μία ελάφρυνση στο χρέος της και ότι θα εστιάσει σε μεταρρυθμίσεις στη φορολογική της πολιτική. Θεωρούμε ότι μία συμφωνία συμβιβασμού είναι εφικτή, όμως μάλλον η επίτευξή της θα απαιτήσει περισσότερο χρόνο.

«Η οικονομική σταθερότητα στην Ελλάδα βασίζεται στη διατήρηση της στήριξης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα»

■ Μπορεί όμως η ελληνική κυβέρνηση να πιάσει τους στόχους της για πρωτογενές πλεόνασμα αν εφαρμόσει αυτά που υποσχεται, όπως αυξήσεις στις συντάξεις και φοροαπαλλαγές για κάποιες κοινωνικές ομάδες;

Η επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος διαρκώς για τα επόμενα χρόνια απαιτεί τόσο την ύπαρξη ενός ισχυρού αναπτυξιακού ρυθμού, όσο και τη συνέχιση της συγκράτησης των δημοσιονομικών δαπανών. Ένας τομέας στον οποίο η Ελλάδα προτίθεται να εντείνει τις προσπάθειές της είναι η βελτίωση της φορολογικής πολιτικής της. Αυτή η προσπάθεια αντιμετωπίζεται θετικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όμως σίγουρα απαιτείται χρόνος μέχρι να αποδώσει καρπούς. Δεν πρέπει να ξεχνάμε άλλωστε ότι τα έσοδα της Ελλάδας από τους φόρους έχουν μειωθεί φέτος, καθώς υπάρχει μεγαλύτερη αβεβαιότητα για την οικονομία.

■ Ποια είναι η γνώμη σας για το θέμα του ελληνικού χρέους; Είναι βιώσιμο έστω κι αν δεν υποστεί κάποιο είδος νέου «κουρέματος»;

Η βιωσιμότητα του χρέους εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όχι απλώς από το ποσοστό του χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ μιας χώρας. Αν λάβουμε υπόψη ότι τα επιτόκια είναι σχετικά χαμηλά -χαμηλότερα από ό,τι είναι τα επιτόκια της Ιταλίας, για παράδειγμα- και επίσης ότι υπάρχει η δυνατότητα αποπληρωμής του χρέους σε μεγάλο χρονικό διάστημα, τότε κάποιος μπορεί να ισχυριστεί ότι το ελληνικό χρέος είναι βιώσιμο. Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, η βιωσιμότητα του χρέους εξαρτάται απόλυτα από τη δυνατότητα της Ελλάδας να αυξήσει το ΑΕΠ της τα επόμενα χρόνια.